

2022

Fortellinger fra et treplantingsår

Oslotrær
Jobb for ungdom

Innhold

- 3 Om Bykuben og Oslotrær
- 4 Fremtiden plantes i dag
- 6 Jobb for ungdom + Oslotrær = sant
- 10 Treplanting er meningsfylt arbeid
- 13 Treplanting i bydelene i 2022
- 14 UngDyrk
- 17 Jobb med variasjon!
- 18 Líf Laga: Der ungdom planter og vokter byens trær
- 22 Trosterudparken
- 24 Ulvenhagen
- 28 Bredt samarbeid på Bjerke
- 29 Voksenenga nærmiljøhage og Hovseter
- 31 Nye trær i gammel park
- 32 Oslo sør-satsingen og Søndre Nordstrand
- 34 Søndre Aas gård
- 36 Treplanting som jobb er en erfaring for livet
- 37 Barnehageturné i Bydel Østensjø
- 38 Abildsø gård – der jobb og mestringsfølelse står i fokus
- 40 Gravferdsetaten
- 46 Fra en arbeidsleder

Redaksjon: Bykuben – Oslo senter for byøkologi og UngDyrk
Design: GROW medielab
Fotografi: GROW medielab og Oslo kommune

Dyrkecrewet fra UngDyrk på Treets dag i Tøyenparken. Foto: Jan Khür

Om Bykuben og Oslotrær

Bykuben er Oslos senter for byøkologi, og vi jobber for at Oslo skal være en by der folk tar vare på naturen og hverandre. Gjennom samarbeid og dialog med de som bor i, bruker og bygger byen skal Bykuben bidra til at Oslo kommune realiserer sine klima- og miljøambisjoner.

Byøkologi handler om samspillet mellom mennesker og natur i byen, og Bykuben jobber for å styrke innbyggernes engasjement for, og deltakelse i det grønne skiftet. Og det er nettopp dette vi får mulighet til å gjøre gjennom treplantingsdugnaden Oslotrær og bydelenes satsing på jobb for unge.

Plan- og bygningsetaten ved Bykuben fikk i 2020 oppgaven med å koordinere Oslotrær, i samarbeid med kommunale etater og bydeler som forvalter våre felles arealer, og med innbyggere, utbyggere og næringsliv som ønsker å delta.

Denne publikasjonen gir et innblikk i noen av aktivitetene som ble gjennomført sammen med bydelenes satsing på ungdom i jobb i 2022. Du får bli bedre kjent med aktørene som har vært involvert, og ikke minst få et inntrykk av noen av de mange opplevelsene som ungdommene har hatt i jobben med å plante trær, vanne, skjøtte, planlegge og bli mer og mer glad i trær.

Fremtiden plantes i dag

Det har vært et begivenhetsrikt år for prosjektet Oslotrær. I løpet av 2022 har vi økt aktiviteten og det er plantet trær over hele byen.

Trærne spiller en stor rolle i byen vår. I tillegg til å være viktige for menneskene som bor i byen, for folkehelse, trivsel og for livskvalitet, er trærne viktige for naturen selv. Trær binder jordsmonnet og forhindrer erosjon, samtidig som de bedrer luftkvalitet. Trærne hjelper oss å håndtere overvann og er viktige for dyr og insekter.

Å utvikle og bevare urbane skoger og grønne lommer er ifølge FNs klimapanel en viktig del av løsningen for å redusere klimagassutslipp og øke klimatilpasningen i byer. Trær i bomiljø, parker og næringsområder, langs infrastruktur og i kantsoner utgjør alle deler av Oslos “byskog”. Den skal styrkes!

En bærekraftig byutvikling innebærer at vi spiller på lag med naturen. Det har lenge vært en trend at byer fortettes, og for å sikre trivsel og biologisk mangfold er det viktig at vi tar vare på og utvikler de grønne lommene i byene våre. Vi må ikke lenger bare ta vare på naturen rundt oss, vi må også restaurere og gjenoppbygge det som er ødelagt.

Vi bygger for fremtiden, vi planter trær for fremtiden, slik katedralbyggerne bygde byggverk som de aldri fikk se ferdige. Denne langsiktige tankegangen må ligge til grunn for en sosialt og miljømessig bærekraftig byutvikling. Trær som skal bli store i fremtiden, må nemlig få tid og plass til å vokse.

Jeg har selv fått være med å plante trær rundt omkring i byen vår. Jeg har plantet små trær sammen med barn på Bøler skole, jeg har plantet frukttrær sammen med ungdom på Stovner, og jeg har satt små trestiklinger i jord hos planteskolen til Mustad eiendom. Felles for alle plantingene har vært den entusiasmen jeg har kjent på, et felleskap med de jeg har plantet sammen med og en følelse av å være med på noe som er større enn oss selv.

Byråd Hanna Marcussen deltok på treplanting på Stovner med Líf Laga.

For et tre er ikke bare et tre. De blomstrende kirsebærtrærne i Kjøllberggata har for mange oslofolk blitt selve symbolet på at våren er kommet. For andre er det en blomstrende magnolia i Botanisk hage som varslar at sommeren er på vei. En liten gruppe trær kan for barn oppleves som en «eventyrskog», selv om de bare dekker noen kvadratmeter mellom bygninger midt i byen. Trær er viktige for oss, og det tar vi hensyn til i byutviklingen.

En viktig del av prosjektet Oslotrær er å gi unge meningsfulle jobber. Arbeidet med å skaffe ungdomsjobber gjøres i tett samarbeid med bydelene, og flere av prosjektene er støttet av Områdesatsingene i Oslo. Siden 2020 har ungdom i jobb plantet over 3000 frukttrær i byen vår. Samtlige har fått verdifull arbeidserfaring og noen har gått videre og blitt arbeidsledere. Vi har til og med fått egne trevoktere - ungdommer som vanner, beskjærer og skjøtter trær i godt samarbeid med fagmiljøene. Grøntanleggssektoren melder at de trenger mer arbeidskraft, og for noen av ungdommene kan deltakelse i Oslotrær-prosjektet bli inngangen til en spennende karriere i den grønne sektoren.

Målet om å plante 100 000 trær innen 2030 er ambisiøst. Men det er mulig! For å nå målet trenger vi areal å plante på, og vi trenger enda flere som vil være med på dugnaden. Alle er hjertelig velkommen - privatpersoner, borettslag, næringsliv, utbyggere, kommune og stat – sammen kan vi nå målet om en grønnere, triveligere og mer bærekraftig by!

Hanna E. Marcussen
Byråd for byutvikling

Jobb for ungdom + Oslotrær = sant

Bykuben startet fra sommeren 2020 med koordinering av et samarbeid for å etablere grønne sommerjobber og treplanting som en del av bydelenes satsing på jobb for unge. Denne koblingen er på alle vis et konkret bidrag til kommunens visjon om en grønnere, varmere og mer skapende by.

Líf Laga på Stovner og UngDyrk på Ammerud var først ute med å plante frukttrær som en del av denne satsingen. Sammen med UngDyrk og gründerbedriften UDARU ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo testet vi også ut kartlegging og digital planting av trær ved hjelp av AR-teknologi.

I 2021 økte både antall trær som ble plantet, antall ungdommer som var involvert, og tallet på bydeler som deltok i samarbeidet. En helt ny nærmiljøhage så dagens lys ved Østre Aker kirke på Ulven. På Søndre Aas gård ble både frukt- og andre løvtrær plantet, og langs Dr. Dedichens drivhus på Trosterud ble det plantet en ny allé av epletrær. Abildsø gård, med sin storslåtte eplehage, ble med i samarbeidet – og vi styrket fokuset på yrkesmuligheter og mestring i prosjektet.

Samarbeid med Gravplassetaten og deres gartnergruppe har gitt verdifull erfaring, og høsten 2021 resulterte dette i arbeidspraksis for flere ungdommer og reetablering av en unik allé av sibirfuru på Vestre Gravlund. I 2022 ble samarbeidet utvidet til tre gravlunder og flere bydeler.

Konkrete, praktiske oppgaver og utfordringer har også gitt like konkrete muligheter til samarbeid og en unik erfaring med å jobbe på tvers av vante administrative skiller over hele Oslo.

Bare to år etter at det første spadetaket i regi av Oslotrær ble tatt, kan vi se tilbake på et år der

- hele 13 av Oslos 15 bydeler var involvert i treplantingsdugnaden i 2022. nærmere 200 ungdommer har vært med å plante, vanne og skjøtte trær
- over 1500 frukttrær er plantet rundt om i hele byen.
- det er blitt plantet små skoger og store parktrær, historiske alleer er restaurert, og nye nabolagshager er åpnet.
- ungdom har bidratt med planlegging, kartlegging og skjøtsel, de har knyttet kontakter på tvers av byen og delt av sin kunnskap om trær.

Alt dette har skjedd i et år helt utenom det vanlige. Et år som startet med forsiktig gjenåpning etter koronapandemien, etterfulgt av en særdeles tørr vår, og en sommer med vannrestriksjoner i hele byen. Ungdommene og

de ansatte i bydelene har vært kreative og smidige, samarbeidet på tvers og hjulpet hverandre når behovet meldte seg, enten det var å bidra med arbeidskraft eller arbeidsledere, kjøre rundt vanntanker, dele kunnskap og ideer, eller skaffe til veie jord eller annet materiell som var nødvendig for å gjennomføre treplantingsaktivitetene.

Ungdommene har fått mulighet til å berike byen sin med naturmangfold for framtiden, samtidig som de har fått praktisk arbeidserfaring, opplevd mestring og fått anerkjennelse for sitt bidrag til nabolag og felles omgivelser. Gjennom året har vi fått mange positive tilbakemeldinger fra både ungdom, ungdomsarbeidere, naboer og forbipasserende. Slike tilbakemeldinger viser litt av de positive ringvirkningene dette prosjektet gir.

Vi er stolte av å få dele noen av de store og små magiske øyeblikkene som byens ungdommer har skapt gjennom årets treplanting. Ikke minst er vi stolte over at de planter og skjøtter trær med omtanke og grundighet, slik at trærne har den beste mulighet for livet i byen.

God lesing!

Halfrid Mytting Hagemoen
prosjektkoordinator for treplanting med jobb for unge

Hanne Johnsrud
prosjektleder Oslotrær

Foto: Jan Khür

” Vi har kost oss skikkelig med treplantingen i år. Flotte ungdommer og flotte trær, og resultatet løfter det estetiske og biologiske nivået flerfoldige hakk.

” En stor takk til alle som gjennom prosjektet bidrar til at ungdom og unge voksne får praktisk arbeidserfaring som bidrar positivt i eget nærmiljø. Treplanting har et langsiktig perspektiv og krever tanke for kontinuitet og oppfølging. Det er et godt grunnlag for samarbeid om jobb for unge.

Trevokterne har fått erfare at treplanting er en givende jobb hele året rundt, i all slags vær og med varierte arbeidsoppgaver

” Tar av meg hatten, dere er så vanvittig bra. Blir så stolt av Stovner-ungdommen! Ungdommene jeg møtte var så høflige og stolte over at de hadde fått opplæring slik at de nå kunne plante trærne alene. Den mestringsfølelsen de hadde og stolthet over å bli vist tillit, lyste lang vei. Vi er mange som heier på dere!

Treplanting er meningsfylt arbeid

Da jeg var byråd for arbeid, integrering og sosiale tjenester tok jeg initiativ til å koble treplantedugnaden med jobb for ungdom. Sammen med Gravferdsetaten og tre ungdommer, har jeg selv vært med på å plante et tre. Det var en utrolig fin opplevelse!

Gjennom treplantinga får ungdom arbeidserfaring og tjener egne penger. Treplanting er en jobb som ikke bare skapes i sommerferien, men som kan bli en jobb året rundt. For ungdom som trenger en deltidsjobb, men også for mange som står utenfor jobb og skole.

Dette fikk mot slutten av året en flott anerkjennelse, i form av frivillighetsprisen som i år gikk til Lif laga på Stovner, med Hasnain Asghar i spissen. Det var vel fortjent. Trevokterne fra Lif Laga er en viktig del av Oslotrær, og arbeidet deres har bokstavelig talt høstet frukter, i form av deilig eplemost.

Det å plante trær er rett og slett meningsfylt arbeid. Ungdommene får håndfast erfaring med praktiske og varierte oppgaver. De lærer hva som skal til for at noe skal vokse og gro. Og de blir del av et felleskap som preges av engasjement for natur og miljø. Det er viktig for byen vår.

Trær krever oppfølging. Treplanting er ikke en arbeidsoppgave du avslutter. Den varer for alltid! Arbeidet med treet starter når du har satt det i bakken, det å ta vare på treet er et ansvar du har påtatt deg. Trærne som plantes vokser sammen med ungdommene. De ser den tydelige, umiddelbare effekten av eget arbeid, og de ser også resultatet av arbeidet fra de som plantet trær året før dem.

Når man jobber med treplanting, er man rett og slett med på noe som er større enn en selv.

Omar Gamal
Byråd for kultur, idrett og frivillighet

Prosjektleder i Oslotrær og byråd Omar sammen med gartner Magnus og ungdom i jobb på Vestre Gravlund

Byråden får grundig opplæring i jorddybde og plassering av ungdomsleder Nicolai

En junidag deltok over hundre naboer i plantingen av en fremtidig skog ved Ammerudhellinga. Foto: Jan Khür

Treplanting i bydelene i 2022

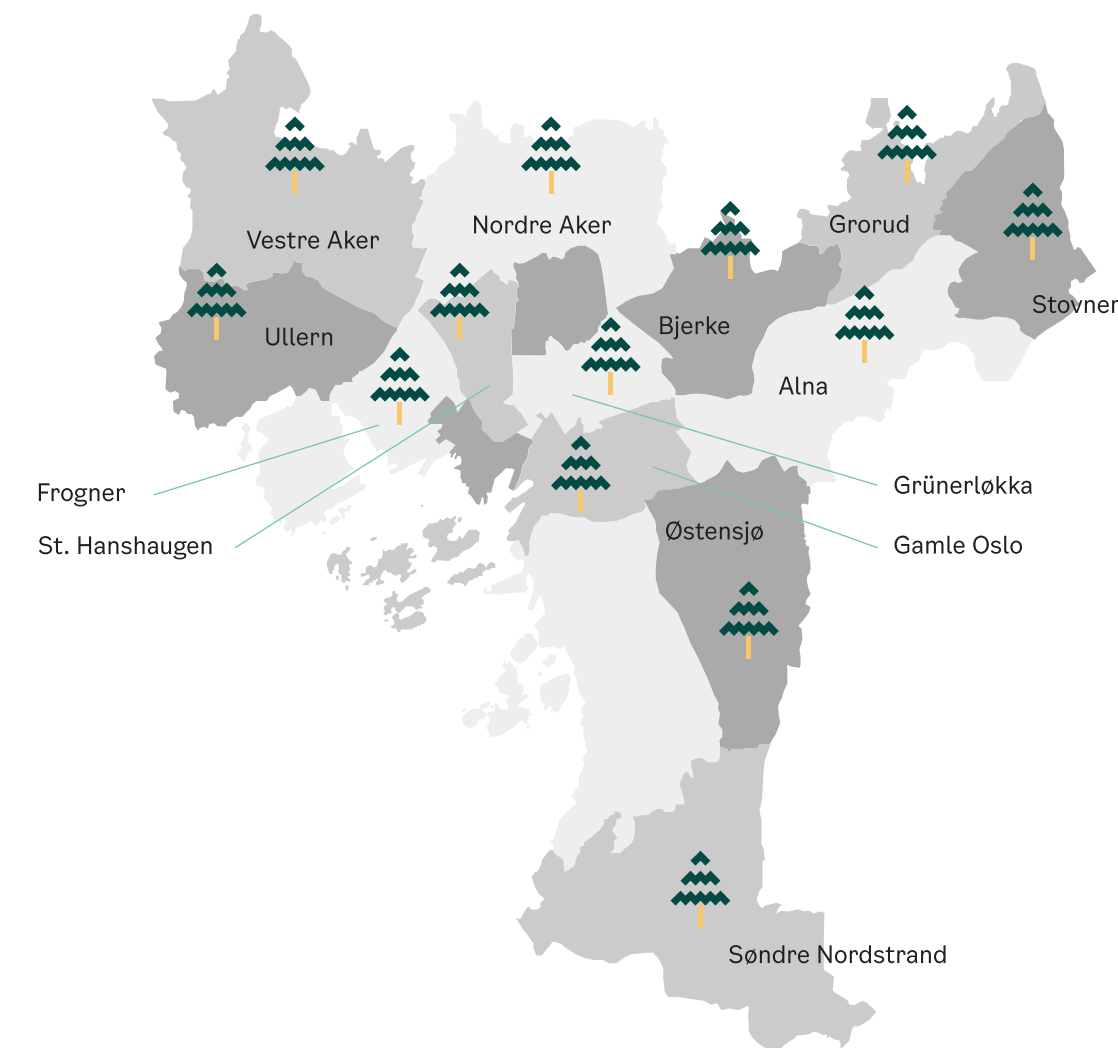
Oslotrær er et prosjekt som favner om hele byen, og som skal bidra til at det plantes flere trær både i kommunens egne prosjekter og i samarbeid med innbyggere, organisasjoner og næringsliv.

Felles for trærne som skal plantes fram mot 2030, er at de plantes i én av Oslos 15 bydeler. I hvilken grad prosjektet oppnår mål om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, avhenger av kunnskap i og aktiv involvering av lokalmiljøene. Derfor er ulike pilotprosjekter, nettverksarbeid og informasjonsutveksling på tvers av bydelsgrensene en stor og avgjørende del av Oslotrær-arbeidet i disse innledende årene.

Hver bydel er forskjellig, både hva angår organisasjon, personressurser, geografi og behov. Det betyr også at arbeidet skjer i ulike former og i ulik takt på forskjellige steder. Noen bydeler deltok for første gang i 2022, andre har plantet trær med ungdom i flere år.

På de følgende sidene kan du lese om en del av erfaringene fra stedene der ungdom har plantet trær i samarbeid med Oslotrær i 2022.

Felles er en stor entusiasme for mulighetene som dukker opp rundt treplanting, flere aktører som blir involvert, et styrket eierskap hos ungdommene, og nærmiljøer som får øynene opp for verdien av natur i byen.

UngDyrk

UngDyrk spirte fram blant høyblokkene på Ammerud våren 2020. Ungdommene jobber rundt omkring i Bydel Grorud med dyrking og treplanting, og har sitt hovedkvarter i og rundt Ammerudklubben. Prosjektet har skapt en grønn arbeidsplass for 80 ungdommer fra Bydel Grorud, og bidratt til å gjøre Bydel Grorud til en grønnere bydel, blant annet ved å plante 1200 nye trær!

UngDyrk ble startet av seksjonsleder for Aktivitets- og kulturenheten, Habib Tahir og lokal ildsjel for urbant landbruk og miljø, Frøydis Jørve Strømme.

Habib hadde i mange år gått med et ønske om å skape flere samfunnsnyttige og meningsfulle jobbmuligheter, og hadde dessuten en tanke om at mange Grorud-ungdommer ville ha utbytte av å jobbe praktisk med jord og planter. Frøydis trengte et jobbskifte, og hadde personlig erfaring med hvor helsebringende og inspirerende det kan være å dyrke i fellesskap med andre.

– Så det var på mange måter et lykketreff da disse drømmene ble slått sammen, og da pandemien

traff Oslo, følt det enda viktigere og riktigere å sette i gang prosjektet, forteller Frøydis.

Omlag 30 ungdommer har jobba i UngDyrk i år. De har tatt seg av planting av trær, blomster og grønnsaker, vanning, beskjæring, lusing, kompostering, jordforbedring, plantestell, innhøsting samt forkultivering av planter innendørs.

I tillegg har det blitt bygd benker, insektshotell og terrasserte bed. UngDyrk har også arrangert større planteaksjoner hvor ungdom leder arbeidet og folk i nabolaget inviteres inn til å delta.

Treplantingen begynte allerede i prosjektets

første år, 2020. – Vi så at de bratte gressbakkene rundt Ammerudklubben var lite brukt, og at de enten ble overtatt av fremmedarter, eller ble liggende som «grønne ørkener», der det var mye gress, men lite liv. Derfor plantet vi 38 frukttrær på området, forteller Strømme Jørve.

Resten av trærne UngDyrk har plantet finner du i nabolagsparker, i skolegårder og skolehager og på friområder rundt om i bydelen. – Dessuten har vi plantet en liten fruktlund på Bånkall gård – og enda litt flere trær i Ammerudparken, sier Frøydis. I juni ble det arrangert en ”lommeskogaksjon”, der ungdommer og frivillige plantet 920 små trær, tett i tett.

Ungdommer fra UngDyrk plantet 80 trær i regnbed i Vestbyveien nabolagspark Foto: Amama Akram

Prøving og feiling

– Jeg har stor tro på å lære gjennom å prøve og feile, sier Frøydis. – Og siden jeg ikke er gartner eller arborist selv, er det vel i grunnen den eneste metoden jeg kan – så her blir det en hel del “learning by doing”, for både meg og ungdommene. Men i år har vi heldigvis fått inn en hel del kompetanse underveis, ikke minst når vi har fått muligheten til å plante trær sammen med erfarne fagfolk. Da får vi også inn litt mer teoretisk kunnskap – det har både ungdommene og jeg lært enormt mye av.

Trærne UngDyrk har plantet rundt Ammerudklubben, følger UngDyrk opp selv, mens trær plantet andre steder blir vannet og skjøttet av de som har forvaltningsansvar på områdene. Det kan i enkelte tilfeller være krevende, forteller Strømme Jørve. – Jobben er langt fra ferdig i det treet er plantet, og mange enkeltfaktorer avgjør hvor tett oppfølging et tre trenger de første sesongene.”, legger hun til.

Utfordringen er langsiktighet

Den største utfordringen for UngDyrk er langsiktig finansiering. Mye tid og ressurser går til leting etter økonomisk støtte til prosjektet. Det er krevende å planlegge uten å vite hva prosjektet vil få finansiering til.

– Drømmen, sier Frøydis, – hadde vært et team med tre faste ansatte, forutsigbare morgenmøter og et vakkert og ryddig årshjul.

– Trær er en mektig inngangsport til samtaler om fremtid og håp, sier den entusiastiske prosjektlederen.

– For meg har trær alltid vært knyttet til stabilitet, med røtter nedover og bakover i tid. Men når vi planter trær med ungdom, snakker vi ofte om fremtiden, og med en optimisme som ellers ikke faller så lett for meg. Hvordan kommer dette treet og området rundt til å se ut om ti år? Når jeg kommer hit med barnebarna mine? Sånne ting.

– Det er virkelig balsam for sjelen, og gjør at jeg tenker at absolutt alle barn og unge burde få plante minst ett tre i nærmiljøet sitt, avslutter Frøydis.

Treplanteaktivitetene har vært mange og varierte for Ung Dyrk og bydel Grorud i år. Foto: Jan Khür

Frøydis Jørve Strømme er prosjektleder for UngDyrk. Foto: Amama Akram

Jobb med variasjon!

Yousra El Majjouti (18 år) har vært med i UngDyrk helt siden oppstarten i 2020. Her har hun fått prøve seg på alt fra planting av trær, grønnsaker og ulike former for hagearbeid, til snekring, bygging av fuglekasser, være arbeidsleder og stå på stand for UngDyrk på arrangementer som Treets dag og Ammerudfestivalen.

– Det er fint at jobben er så variert, sier Yousra. – Det hadde jeg ikke sett for meg. Familien min er generelt opptatt av dyrking, og vi lærte masse på barneskolen. Da plantet vi ulike ting i melkekartonger, så det var ikke helt ukjent for meg. Alle de forskjellige oppgavene er egentlig fine, det eneste som kan være en utfordring, er været. Det er ikke SÅ gøy å rake løv ute når regnet pøser ned.

– Jobben i UngDyrk har forandret hvordan jeg ser på naturen. Når jeg er ute og går i byen merker jeg at jeg tenker mer enn vennene mine over det som er rundt meg, og er mer takknemlig for at det er fint. Jeg vet jo hvor mye arbeid som ligger bak, og at noen har anstrengt seg for å gjøre det på en gjennomtenkt måte. Også har jeg oppdaget at alt smaker utrolig mye mer når man har dyrka det selv! Cherrytomatene i drivhuset på Ammerud er mye bedre enn de man finner i hvilken som helst butikk!

Yousra har fått en del ledererfaring, både som arbeidsleder i UngDyrk, gjennom lederkurs med Kompass & Co i sommerjobb for Ulvenhagen i fjor, og som trener for barn på allidrett.

– Det er en nyttig erfaring å lede andre, sier Yousra. – Jeg har tenkt en del på om det er best å gi eller få beskjeder. Begge deler har fordeler og ulemper.

«Jobben i Ung Dyrk har forandret hvordan jeg ser på naturen,» sier Yousra.

Det er hyggelig å lede en gruppe, men det kan også være slitsomt. Noen ganger ender man opp med å gjøre alt selv. Man har mer frihet som leder, og kan selv bestemme tempo og rekkefølge, men samtidig kan det være vanskelig hvis man blir usikker på hvordan man skal gjøre en oppgave.

– De beste dagene på jobb er når vi skal lage plantekasser og kan velge ut blomster som passer sammen, sier Yousra. – Det er så fint å se hvordan resultatet blir, etterhvert som det spirer og gror.

– UngDyrk er en givende arbeidsplass fordi lederne er så utrolig engasjerte og kunnskapsrike, sier Yousra. – Frøydis er en skikkelig, skikkelig bra leder. Hun tar alltid hensyn. Vi ser at hun virkelig bryr seg, både om jobben og om oss. Både Frøydis og Yousef er her fordi de brenner for det de gjør, og da smitter jo kunnskapen og engasjementet over på oss også!

Líf Laga: Der ungdom planter og vokter byens trær

Líf Laga har som motto at de skaper ungdomskraft. De skaper i tillegg knallgod eplemost med kortreiste epler plukket av kortreiste ungdommer. De siste tre årene har de også bidratt i Oslos treplantedugnad.

I en hage ved Øvre Fossum gård på Stovner finner vi en firkløver bestående av Åsmund Gylder med hans trevoktere Reda Naser, Sahil Ali og Hasnain Asghar. Åsmund Gylder er ungdomsarbeider i Bydel Stovner og leder for Líf Laga.

– Ungdommene er helt rå til å ta lederskap og ta inn kunnskapen som trengs for å bli trevoktere og arbeidsledere, sier Åsmund.

Treplanting starta de med i 2019. Da ble det plantet 30 trær i Kunnskapshagen på Stovner videregående skole. De tre siste årene har det blitt plantet om lag 600 trær totalt. Disse finnes rundt omkring i Oslo, i området ved Øvre Fossum Gård, og 150 av dem vokser ved Haugenstua skole.

Trevokterne

I overkant av 50 ungdommer har blitt involvert i treplanting gjennom Líf Laga totalt i år. Det var

Byrådsleder Raymond Johansen får god innføring i å plante epletrær. Foto: Oslo kommune

kun 6 “utdannede” Trevoktere i 2022, en rolle det har blitt svært ettertraktet å inneha. Planen er å utvide antallet i 2023, og at begrepet “Trevokter” kan bli noe alle bydelene i Oslo etter hvert kan ha eierskap til.

Reda har vært trevokter i Líf Laga i ett år, og jobber nå som arbeidsleder under sommerjobben i bydel Stovner. Han leder ett av Líf laga-teamene som kalles Hagecrew. Han forteller at trevokternes jobb handler om planting og beskjæring, samt å passe på trærne og sørge for at de er beskyttet og ivaretatt.

– Man kan si at det å være trevokter i tillegg til å bevare trær handler om bevaring av kunnskap, bevaring av historier, bevaring av hverandre, bevaring av gode nabolag, videreformidling av lærdom, om å skape stolthet for nærområdet sitt og fremtidstro blant ungdom, sier Reda.

Foto: Líf Laga

Som arbeidsleder har han ansvar for å følge opp de andre ungdommene som jobber i Líf Laga. – Arbeidsoppgavene er veldig varierte, sier Reda. – Man jobber med alt, fra jord til bord.

Epler i sirkulasjon

– Ungdommene som driver med utendørsarbeid, lærer å plante epletrær og skjøtte trærne. I tillegg lærer de å presse eplene med Yggdrasil, som er Norges første og eneste mobile eplepresse på hjul, forteller Reda stolt. Ungdommene som jobber innendørs, er et salgsteam som har ansvar for markedsføring og salg av eplemosten. Líf laga disponerer et eget utsalgssted inne på Stovner senter som de kaller Stovnerhagen. Det er her alt salget av eplemosten som ungdommene lager foregår. Líf Laga følger også opp vanning av de fleste trærne som de har plantet rundt omkring i nærområdet.

– Dette skal være et sted hvor vi skal jobbe og få til mye, men samtidig skal vi ha det gøy og skape et godt felleskap, sier Reda.

Utfordringer og muligheter

På spørsmål om hvilke utfordringer de har hatt, peker Hasnain på at de har for lite voksenressurser og at det skulle vært bevilget flere midler slik at flere ungdommer kunne bli involvert i konseptet og ha lønnet arbeid, noe som vil bidra til mer ungdomskraft. Åsmund sier seg enig i dette.

– Det er bare fantasien som setter grenser for hvor mye man kan få ut av å sammenkoblingen av treplanting og ungdom. Vi har klart å få til veldig mye, med veldig få voksne til stede. Treplanting har tilført Líf laga enda en dimensjon av ungdomskraft. Det er nå slik at vi både steller og høster av

hundrevis av trær i nærområdet vårt. Trevokterne spiller en utrolig viktig rolle i dette med å la de som bor og lever i Groruddalen se verdien av å ivareta de gamle trærne samtidig som det plantes nye. Dette er både et veldig viktig og veldig spennende arbeid der ungdom er helt i frontlinja.

Treplanting skaper verdier

– Líf Laga har blitt relevante på nye arenaer gjennom det å plante trær, sier Åsmund. – At ungdom blir spydspissen i Oslo kommune ved å plante disse trærne er veldig vakkert. Det er viktig fordi det handler om å forstå at man er en del av en større helhet.

– Det handler jo ikke om å bare plante et tre, men også passe på det. Du skaper et nytt liv, du tar vare på det gjennom hele prosessen, sier Sahil.

– Trær er viktig for mange ting. Det er ikke bare at man forskjønner et område og gjør det til et bedre sted å bo. Det handler også om å skape en verdi for framtida. Det handler om at ungdom tar på jorda, kjenner på pulsen til moder jord og blir en del av noe som er veldig viktig – nemlig å skjønne at alt er ubrytelig sammensatt. Det er veldig viktig for meg at ungdom får en forståelse av dette, sier Åsmund. – Treplanting gjennom Líf laga, kombinert med produksjon av eplemost av eplene som trærne gir tilbake, gir en unik mulighet for å åpne opp den forståelsen av samspill mellom mennesker og natur hos ungdom.

Trosterudparken

På tomta der det tidligere historiske Dr. Dedichens private asyl lå, finner vi i dag Trosterudparken. Her er det laget en arena for urbant landbruk og kultur for befolkningen. Prosjektleder og medarbeider i Områdeløftet Trosterud og Haugerud, Ane Brevik, forteller her om erfaringene med kombinasjonen av ungdommer i arbeid, urbant landbruk og treplanting.

Trosterudparken har blitt jobbet med lenge. – Det er egentlig ikke en park, men mange gamle bygg fra Dr. Dedichens private asyl og Nordre Trosterud gård. Hele området tilhørte det som tidligere var asyl, forteller Ane. – Det er en lang historie mellom blokkene her på Trosterud.

– Her har det vært psykiatrisk sykehus, drevet av den anerkjente psykiateren Dr. Dedichen. Dr. Dedichen er viktig i norsk psykiatrihistorie på grunn av hans initiativ om at de innlagte på psykiatrisk sykehus ikke skulle sperres inne, men heller får lov til å dyrke mat, delta i teater, lese bøker og holde på med håndarbeid, sier Brevik.

Kommunen, lokalmiljøet og områdeløftet jobber mye med å gjøre dette området til et senter for

kultur og urbant landbruk. – Vi har blant annet fått en ny parsellhage, og har en dyrkeforening som hører til i drivhuset i parken.

Jobb for ungdom

Underveis har de ansatt ungdommer som har hatt sommerjobb, høstferiejobb og vinterferiejobb, og disse har hjulpet til i utformingen av parken.

Ungdommene har jobbet med mange ulike oppgaver. De har plukket frø, re-designet møbler, luket, drevet jordforbedring, plantet, luket, stelt og beskåret trær. – Vi begynte å plante trær med ungdom for første gang sommeren 2021, forteller Ane, – da plantet vi en eplehekk. Denne eplehekken beskjerer vi sammen med ungdommer hvert år.

Ane Brevik kombinerer urbant landbruk og treplanting på Trosterud sammen med lokale ildsjeler og ungdom. Foto: Josefine Amlak / GROW media

Dr. Dedichens drivhus med epletrær Foto: Josefine Amlak / Grow Media

Brevik har selv vært med og lært ungdommene hvordan man planter trær, sammen med dyrkere fra parsellhagen. –Mange av dem har drevet med dyrking i flere år og har erfaring med slikt fra tidligere. Vaktmesterne i området har også vært veldig hjelpsomme, forteller hun. – Når vi har ungdommer på jobb i skoleferien, tar vi en runde og ser til trærne som allerede er plantet, forteller Ane. Da sørger de for at trærne står støtt, at det er luket rundt dem, at de har vannet de trenger, og ser etter om de trenger å bli beskåret.

– Det er først og fremst ungdommene som følger med på at trærne har det bra.

I sommer hadde 12 ungdommer sommerjobb. I høstferien har seks ungdommer hatt høstferiejobb. – Jeg vet ikke hvor mange som har vært med totalt, men bare i år har det vel vært 25 ungdommer, forteller Ane.

– Kombinasjonen ungdom og treplanting er bra. Trær bruker tid på å vokse til og bli til de trærne vi har sett for oss at de skal være. Det er symbolsk for ungdommer som også skal vokse, sier Ane.

– Det kan være gøy for dem å følge et tre fra det er nyplantet til det begynner å sette frukt eller få formen man har sett for seg.

Veien videre

– Utfordringen er hva som kan skje etter plantingen, sier Ane. – Det er alltid gøy å plante trærne, men det er ikke like lett å vite om trærne kommer til å trives der, og om det er noen som kommer til dra det opp med rota eller vanne dem mens vi har ferie. –Det å ta godt vare på trærne er like viktig som å få de plantet, sier Ane. – Det krever mye tid å følge med på et tre, og da er det fint om det kan være deltidsjobber for noen til å drive skjøtsel på trærne gjennom året, sier Ane. Hun forteller at det finnes mange frivillige

foreninger som har mye kunnskap, som kan samarbeide med kommunen om ungdomsjobbene.

– Arbeidslederkurs for ungdom er et viktig satsingsområde, sier Ane. – Det bidrar til at det er flere som kan hjelpe hverandre med treplanting. Det hadde også vært til stor hjelp å få rådgivning fra noen som vet mer om planlegging av hager som er på områder man må ta historisk hensyn til, sier Brevik.

–Man kan lage ting av frukten som vokser på trærne. Det kan også være en jobb. Videre tipser hun om at mange drømmer om små kjøkkenhager eller balkonghager, og at det er et potensial for urbane ungdomsbønder som kan hjelpe folk med å komme i gang.

– Vi har hatt veldig mange kule ungdommer som har bidratt til det vi har fått til med treplantingen, sier Ane. Videre forteller hun om hvor kult barnehagebarna synes det er å se eldre ungdommer de kjenner fra området komme og lære dem å plante trær. – Å se gleden med å plante og se trærne vokse til med de minste barna og ungdommene har vært veldig verdifullt for oss.

Ulvenhagen

Ulven nærmiljøhage finner du bak menighetshuset ved Østre Aker kirke. Hagen er en grønn lomme godt skjult mellom to motorveier, som tar mål av seg til å være en sosial møteplass og en arena for dyrking og læring. Prosjektleder Jennifer Spoor forteller her om hvordan de har integrert jobb for ungdom i hagearbeidet.

Ulvenhagen ble offisielt etablert i 2021, på bakgrunn av en idè fra kirken sin grønne gruppe og foreningen "Pådriv", som jobber for bærekraftig stedsutvikling. – De ville at flere skulle få muligheten til å bruke stedet og å bli kjent med området, forteller prosjektleder Jennifer Spoor.

– Det er veldig fint her, spesielt om sommeren med høye trær og masse blomster, legger hun til. – I fjor ble hagen etablert, ved å plante blant annet solsikker, roser og epletrær - mens i år har vi plantet flere grønnsaker og utviklet hagen videre.

Til sammen har 43 ungdommer vært involvert i treplanting og urbant landbruk på Ulvenhagen i 2022. Det har vært tre forskjellige grupper,

som har jobbet tre uker hver. Ungdommene fikk dyrkekurs og lærte om frø og kompostering. Ungdommene er med på både dyrking, vedlikehold og innhøsting, så det er mye fysisk arbeid.

Treplanting startet de med i fjor, da ble det plantet 35 trær. I år har det blitt plantet 81 trær i Ulvenhagen og rundt omkring i området, for eksempel ved Ulvenkrysset ved siden av broa, og 34 trær i kirkegården.

– Vi har satt opp vanningsposer, noe som gjør det mye lettere fordi trærne får vann gjennom hele vekstsesongen. Vi har også blodmel rundt trærne fordi det holder rovdyr unna, samtidig som det er bra for både trær og planter.

Ulvenhagen har tatt med seg kunnskap videre fra både UngDyrk på Ammerud, hvor Jennifer jobbet i fjor, og gjennom studiebesøk hos Líf Laga på Stovner. – Gravferdsetaten leverte masse blader til komposten vår, kunnskap og gode råd.

Treplanting skaper eierskap over byen

– Det at vi får med ungdom på å plante trær, sier Jennifer begeistret, – er noe som kan skape et forhold til naturen og et eierskap til byen deres. Ikke bare selve plantingen, men å følge med etterhvert som det man sådde, vokser. Trær lever jo så lenge, epletreet du planter i år kan gi frukt til barnebarna dine. Jeg oppfordrer alltid ungdommene som har plantet trær, til å komme tilbake om noen år for å se utviklingen, sier Jennifer.

På spørsmål om hvilke utfordringer de har hatt i år, etterlyser Jennifer mer langsiktighet. – Det er viktig å ha faste stillinger for de voksne. Det tar litt tid å bli kjent med området og prosjektet, og det er ikke bærekraftig med ny prosjektleder hvert år. – Selv startet jeg denne jobben i midten av mai, som er litt sent på året med tanke på når man skal begynne å plante, men det har gått fint, sier Jennifer. – Neste år blir bedre fordi jeg har mer tid til å planlegge.

Jennifer understreker også viktigheten av en god prosess i utvelgelse av ungdommene som får jobb. – Ikke alle forstod at jobben inneholdt så mye fysisk arbeid.

Framtiden for Ulvenhagen

– Mitt mål for Ulvenhagen er at den skal være åpen og tilgjengelig for alle å komme og dyrke på, forteller Spoor. – Mange av de besøkende etterspør parsellhage, og om det er lov å dyrke her. Vi har i tillegg hatt noen aktiviteter her, blant annet en høstfest, hvor mange av de besøkende var lokale. Mange sier at de ønsker seg et sted hvor de kan møtes, og det er noe vi også ønsker videre.

– Vi skal definitivt fortsette med treplanting, vi har masse plass, sier Jennifer. Det er mange bakker i området, noe som ikke er ideelt for

Å gjøre jorda klar til neste sesong er en av mange oppgaver for ungdommene som jobber i Ulvenhagen. Foto: Amama Akram / GROW medielab

grønnsaker, men derimot bra for treplanting. Nå ser vi fram til mer samarbeid med nærmiljøet i Ulvenområdet og å invitere flere inn i hagen. Vi håper å få til kafékveld en gang i uka og å skape enda mer fellesskap rundt hagen vår.

” Mer kunnskap og nye ferdigheter

Tisha Numbissie (18) har jobbet på Ulvenhagen siden sommeren 2021. Hun forteller at det alltid er mye å gjøre i hagen, men at arbeidet er gøy siden man gjør det med gode venner. -Det er slitsomt, men samtidig får man veldig mye kunnskap, erfaringer og man lærer nye ferdigheter gjennom denne jobben, sier Tisha.

” Jobben gir både mental og fysisk styrke

Miruthola Kuganesan (17) begynte å jobbe på Ulvenhagen i 2021. Her jobbet hun, sammen med andre ungdommer, med å holde hagen i stand siden den allerede hadde blitt etablert av gruppene før dem. Miruthola forteller at det var spesielt lærerikt å reise til andre hager for å få inspirasjon til hvordan de kunne utvikle sin hage.

Det finnes mye mindre slitsomme jobber hvor man kan møte opp og tjene penger, men her møter vi opp og jobber hardt. Det handler om mental og fysisk styrke, at man har utholdenheten og styrken til å klare seg i denne jobben, sier hun. Hagen har blitt mye bedre enn det den var da hun først jobbet med den.

Foto: Even McIlvain / GROW medielab

Foto: Jan Khün

Bredt samarbeid på Bjerke

Da Oslotrær inviterte bydelene til å være med på treplanting med ungdom, åpnet det seg i vår bydel noen muligheter for å teste ut nye samarbeid mellom Bydelsrusken, uteteamet og FOT (fleksibel oppfølgingstjeneste).

Særlig planting av frukttrær til glede for beboere og nærmiljø ved Årvoll omsorgssenter og Årvoll gård sto høyt på ønskelisten. Området ved Årvoll omsorgssenter fremstod nærmest som en «gressørken», så beplantning her ville berike området betraktelig.

Årvoll gård har stort behov for replanting av døde trær og trær som har blitt felt. Ønske om å opparbeide en liten frukthage, på gården, sto høyt på ønskelisten. På Årvoll gård holder Rasmus til, en møteplass og et dagtilbud for personer med psykiske lidelser.

I tillegg drives det kafe-virksomhet i fjøset, av Erwald arbeidsenter, et tilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse. Brukerne i begge disse miljøene ønsker seg aktiviteter knyttet til gården.

Resultatet i sommer ble treplanting på Årvoll gård, på Isdammen og på Sletteløkka. I underkant av 20 trær ble plantet med en variasjon av frukttrær, eik og lønn.

Ungdommene ble delt i fire grupper, og hadde med seg ungdomsarbeidere (18 -25år) som passet litt ekstra på, i tillegg til tre voksne som til daglig jobber ved bydelsrusken.

Sommerjobbperioden var kort og intens, men ga oss en gylden mulighet til å teste ut en metode som har gitt oss viktig lærdom til neste år.

Treplanting viste seg blant annet å være en fin kombinasjon med annet arbeid.

Treplanting krever godt samarbeid.. Foto: Amama Akram / GROW medielab

Sommerjobbene består ellers i vedlikehold, maling, vedkløyving og rydding i bydelens rekreasjonsområder.

Ungdom vil lære

Treplantingen fikk ungdommene til å undre seg over hva som får trær til å vokse, og gjorde oss alle nysgjerrig på de ulike fruktsortene vi plantet. Plantingen økte interessen for sammenhengen mellom oss mennesker og den naturen vi er en del av, og det å lære mer om trær og skjøtsel ble en viktig motivasjonsfaktor for ungdommene. I tillegg er det viktig å huske på at ungdom ønsker og trenger lønnet arbeid!

Voksenenga nærmiljøhage og Hovseter

Vårt samarbeid med Bykuben og Oslotrær startet sommeren 2021. I Voksenenga nærmiljøhage hadde ungdom jobbet med urbant landbruk også tidligere, men treplanting var nytt for oss.

– Nede ved Bogstad ligger Oslo bytrær, planteskolen til Oslo kommune. Der fikk ungdommen og jeg grundig innføring i treplanting og trepleie. Fra å grave riktig hull, plante i riktig høyde til hvordan treet skulle få best mulig levevilkår for å overleve. Dette var svært nyttig for oss og noe jeg kunne ta med meg videre til årets sommerjobb for ungdom i Voksenenga, forteller Christian Sæther, aktivitetsleder bydel Vestre Aker

– Jeg har erfart at ungdommens positive tilbakemelding på treplantingen, bunner i at det er noe konkret og fysisk som blir værende etter deres arbeidstid den sommeren og som de kan komme tilbake til å se fortsatt står der. De får litt eierskap til treet de har vært med og plantet. Treplantingen var det ungdommene likte best med sommerjobben.

– Jeg tror treplantingen kan gi ungdommen et nærere forhold til naturen og jorden og faktisk oppdage den. Treplanting som jobb passer godt for mange av ungdommene som ønsker og trenger litt mer fysiske oppgaver, det er utfordrende og lærerikt.

Mange av ungdommene syntes treplanting var den beste delen av sommerjobben. Foto: Oslo kommune

Ungdommer i bydel Frogner plantet trær i Skarpsnoparken. Foto: Josefine Amlak / GROW medielab

Nye trær i gammel park

I hjertet av byen står den snart hundre år gamle Skarpsnoparken. Her har åtte lokale ungdommer prydet parken med trær. Nammam Wahid Mustafa har vært ansvarlig for å lede ungdommene som jobbet med treplantingen. Nammam forteller her om erfaringene med årets treplanting.

Bydel Frogner gjorde grundig forarbeid før de startet opp med plantingen. – I 2021 samarbeidet vi med Arkitekthøyskolen, Bykuben og UDARU hvor ungdom i sommerjobb var ute og kartla plantesteder og hentet inn ønsker fra innbyggere gjennom et digitalt verktøy hvor de selv kunne «plante» ut trær på skjerm. De gjennomførte flere innbygger- og parkundersøkelser hvor de spurte både om hvilke trær befolkningen ønsket seg og hvor de skulle plantes. – Slik fikk vi mange svar, forteller Nammam. Bymiljøetatens tjeneste «Bymelding» var også nyttig i planleggingsfasen. – Det var veldig mange innbyggere som meldte ifra der at de ønsket flere trær i området.

Ungdommene har hatt ansvar for treplantingen, alt fra å forberede plantingen, til å plante og vedlikeholde trærne. I uke 33 hadde bydel

Frogner faguke sammen med åtte ungdommer fra UngJobb. I faguka fikk ungdommene opplæring i treplanting og dro på befaring til steder for å få mer kunnskap og innsyn i deres metoder. De besøkte blant annet Líf Laga i bydel Stovner, UngDyrk i Bydel Grorud, Vestre gravlund, Norsk Skogeierforening, Rotary og Botanisk hage. – Vi har fått veldig god opplæring i treplanting fra alle, både teoretisk og praktisk, sier Nammam.

– Det var en spennende opplevelse. Vi lærte mye forskjellig om planting og type trær, og nå vet jeg hvordan jeg skal plante noe og hva en plante trenger for å overleve lenge og sunt.

I høstferien gjennomførte de treplantingen. Her var landskapsentreprenør Agaia inne og bistod med faglig kunnskap. – Totalt er det snakk om 27 trær, sier Nammam. – 16 i selve Skarpsnoparken, tre på Tinker'n, ett i Niels Juels gate, fire ved Amalldhus aktivitetshus, og tre ved Ruseløkka fritidsklubb.

Det er også laget planer for hvordan de nye trærne skal følges opp. På Amalldhus aktivitetshus og Ruseløkka fritidsklubb passer de selv på trærne. I Skarpsnoparken er det en egen vedlikeholdsgruppe fra bydelen som følger opp. Nammam håper at utviklingen av trærne i fremtiden vil være noe ungdommene er stolte av. – Det er noe å se tilbake på og være glad for å ha vært en del av, sier hun.

Oslo sør-satsingen og Søndre Nordstrand

Fra skoleslutt til skolestart var det i sommer treplantingsaktiviteter i bydel Søndre Nordstrand. Det var et samarbeid mellom Oslo sør-satsingen, Tiltaksavdelingen og Søndre Aas gård.

Det er stor etterspørsel etter sommerjobber og ønske om arbeidserfaring blant ungdom i bydelen. Treplantingsaktivitetene sysselsatte 4–6 unge voksne i tillegg til de over tretti ungdommene som hadde sommerjobb på Søndre Aas gård. Oslo sør-satsingens nærmiljøkontor på Rudshøgda og Søndre Aas gård ble benyttet som utgangspunkt for aktivitetene. Dette ga nærhet til og kontakt med de områdene hvor det skulle plantes trær.

Det ble plantet og gitt etableringsskjøtsel til 52 frukttrær på 6 ulike steder. Stedene ble valgt ut med bakgrunn i innspill og samarbeid med lokalmiljøet og bydelens virksomheter. Innsatsen ble særlig rettet mot steder hvor det pågår områdeløft for å skape engasjement, samt involvere lokalmiljøet for å skape grønne og trivelige møteplasser. I tillegg ønsket vi å bygge

opp under de aktivitetene som foregår på Søndre Aas gård.

Gården ble benyttet til å skape interesse og styrke kunnskapen i forhold til grønne verdier og gi de som var sysselsatt en praktisk tilnærming til dette. Søndre Aas gård var også et perfekt sted for å ta imot trær, tilgang på nødvendig redskap og mellomlagring av materiell.

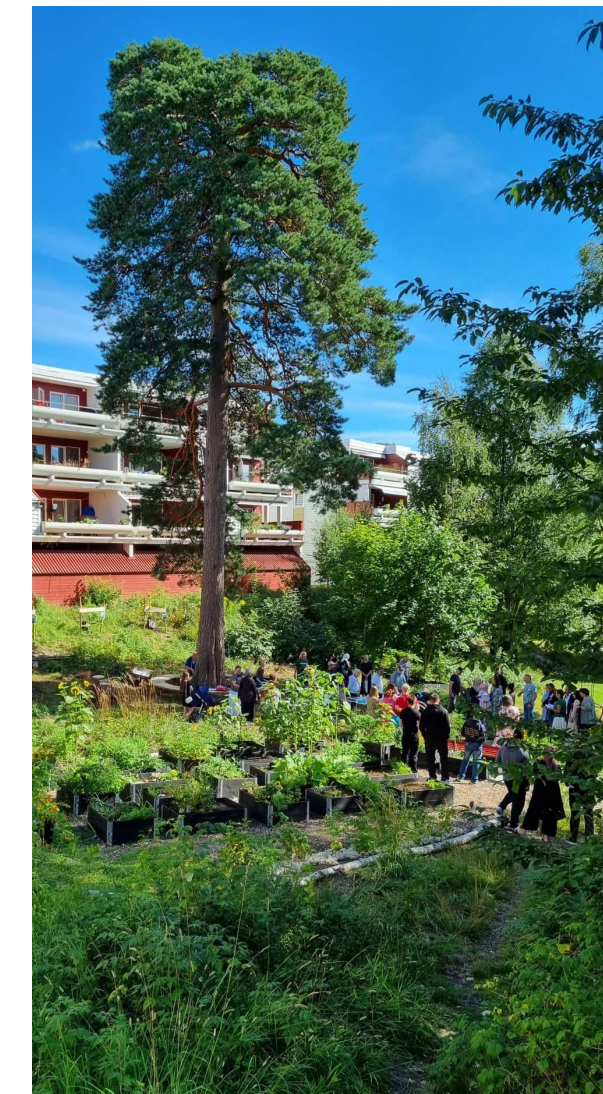
Før treplantingen startet, deltok flere av ungdommene på et todagers kurs med Oslotrær og Kompass og co. I løpet av disse dagene var søkelyset på ungdom som arbeidsledere 2022. I regi av NCC, som er en entreprenør som har mange prosjekter i Søndre Nordstrand, ble det gjennomført praktisk kurs i treplanting og trepleie. Her fikk ungdommene kunnskap som de tok med seg inn i sommerukene.

Treplantingsaktivitetene har gitt mange positive effekter for bydelen:

- Arbeidserfaring for unge mennesker
- Styrket interesse og kunnskap om grønne verdier og en praktisk tilnærming til dette, noe ungdommene kan bygge videre på
- Bedre kunnskap, kontakt og samarbeid med lokalmiljøet
- Utnytte potensialet det ligger i å samarbeide på tvers av bydelens virksomheter
- Styrke aktivitetene som foregår på Søndre Aas gård
- Flere og bedre møteplasser i bydelen
- Deltakelse i å utvikle sitt eget nærmiljø ga stolthet blant ungdommene
- Treplantingsaktivitetene skapte engasjement for natur, utvikling av møteplasser og ungdomsjobbene

Nye trær til glede for lokalmiljøet. Her med varaordfører Alsabeehg på besøk ved åpningen av ny nærmiljøhage på Lofsrud. Foto: Oslo kommune

Søndre Aas gård

På Søndre Aas gård brukes gårdsarbeidet aktivt for å trene sosiale ferdigheter, mestring, læring, eller helt enkelt skape et sted å være som gir et godt felleskap.

– Søndre Aas gård er en fritidsklubb, åpen 7 dager i uken fra 8-20. Vi har et bredt tilbud for barnehager, AKS, mottaksklasser, skoleklasser, barnevernstjenesten, NAV og andre barn. Vi har hester, høner, sauer og griser forteller Catharina Sønsthagen som er klubbleder på Søndre Aas gård og miljøsenter i Bydel Søndre Nordstrand

– På gården har vi et gammelt beite, som lenge har vært overbeitet og nedtråkket. For 5 år siden begynte vi å etablere en fruktskoghage der, med en drøm om å skape en oase, en hage full av diverse frukttrær, busker og urter som skal komme til nytte og kunne glede mange barn og unge.

Et veldig viktig poeng med å få mange frukttrær, er at det bor så mange barn og unge i bydelen uten hage, og vi vil gjerne at de kan høste rikelig når de er på gården. Epler, plommer og kirsebær

til glede for barna som er her hver dag! Trærne tjener også mange andre viktige funksjoner, som tidlig blomstring med nektar og pollen. Fugler og insekter som spiser overskuddsfrukt og trærne vil også gi skygge og svale plasser på varme dager for mennesker og andre dyr.

Ny erfaring for mange unge

For de fleste unge er det å ha en jobb med å plante frukttrær en helt ny verden. De må sette seg inn i så mange ulike ting, fra det praktiske med å ha en jobb: velge riktige klær, sko, ha med god matpakke, til det praktiske med selve jobben: lære å bruke en spade på en god måte, lære hvordan man skal løfte treet, osv. De fleste ungdommene og unge voksne har ikke gravd i jorden siden barnehagen. Her ser vi hvor viktig det er å ha med seg en person som behersker yrket, som har god kunnskap om planter og jordbiologi.

På gården og ute med treplantingen ser vi at det finnes en lengsel etter naturen i oss. Treplantingsprosjektet gir oss mulighet til å ha disse viktige samtalene som blir til av seg selv når man jobber med kroppen sin ute i vær og vind. Det er mange positive sider ved treplantingen, og noe av det viktige vi bidrar til er å la de unge få være med å forme landskapet for fremtiden.

Det er stor forskjell på hvilke bakgrunner de unge har. Mange trenger å møtes av en voksen person som kan støtte og hjelpe til med den gode mestringsfølelsen. Da er det ikke bare trær som får god jord og vekst, men også unge mennesker som får en vekst inn i livet.

*Dyrke, sanke, plante, arrangere – ungdommene på Søndre Aas gård har varierte oppgaver hele året.
Foto: Søndre Aas gård*

Treplanting som jobb er en erfaring for livet

– Det beste jeg har opplevd med treplanting i år er å kunne gjøre en fysisk jobb ute i frisk luft med mye sol og glede. Og selv om det regna mye noen av dagene og det virket hardt der og da, så var det også litt deilig nå som jeg ser tilbake på det, sier Umar Holmen (21 år)

– Det var godt å kunne få tilbringe sommeren ute etter å ha sittet på skolebenken i et helt år, spesielt på en så stor og fin bondegård som Søndre Aas gård. Det var morsomt å kunne se hester, sauer og griser hver dag, og vi ble tatt godt imot av veldig hyggelige ansatte på gården!

– Da vi plantet trærne, var det ofte at forbigående i alle aldre ga oss fine kommentarer, og de fleste virket veldig glade over at det skulle plantes flere trær i bydelen.

– Vi opplevde treplanting som meningsfylt fordi det åpnet synet vårt. Vi spiser mange forskjellige frukt i hverdagen, men tenker aldri over hvor frukten kommer fra og hvordan den blir til, annet enn at vi drar på nærmeste butikk for å kjøpe den.

– Denne sommerjobben var en slags påminnelse for oss selv. Hele prosessen med å plante trær var så naturlig, og det ga oss en helt annen glede å vite at vi gjorde noe som var bra for verden! Ikke minst har denne jobben bidratt til at vi har lært alt om treplanting fra bunnen av, og nærmest blitt profesjonelle i det!

– Hvert tre vi plantet ble finere og bedre enn det forrige, og det ga oss en bra mestringsfølelse for hvert tre som ble satt i jorda.

– Det er en erfaring som er god å ha med seg videre i livet, og som vi kan få bruk for. Det var også morsomt å kunne få vanne alle trærne vi hadde fått plantet etter hvert, og å kunne se at de hadde vokst litt og litt for hver runde vi tok med vanning.

Kanskje en dag om mange år kan vi komme tilbake med barna våre og vise dem at det er vi som har plantet disse trærne!

Barnehageturné i Bydel Østensjø

Noen trær må plantes sakte. For de yngste vil lære! Denne sensommeren og høsten plantet ungdommer frukttrær i barnehager, vel og ved eldrehjem i Bydel Østensjø.

I samarbeid med Barne- og ungdomstjenesten og anleggsgartner- og landskapsentreprenøren Agaia ble femti frukttrær plantet i september. Nysgjerrige barn med mange spørsmål gjorde at disse treplantingene ble arena for mange gode samtaler med bydelens yngste innbyggere.

Agaia, som ellers er vant med store prosjekter med mange involverte, hadde med seg to unge voksne. Bratt og innholdsrik læringskurve med god arbeidsledelse fra Agaia ga også muligheten for nye oppgaver hos Vestre Gravlund med tre ukers jobb der. Å krysse bydelsgrenser for å jobbe fungerte veldig fint. Samarbeidet med Agaia, Bydel Østensjø og Gravferdsetaten har vist at Oslo huser mange dyktige, engasjerte ungdommer og unge voksne som med tid, opplæring og arbeidstrening kan gå inn i de mange grønne yrkene som nå roper etter arbeidskraft.

” Vi har også funnet ut at ekornene våre liker å tøyse i trærne – derfor må vi passe ekstra godt på. Vi gleder oss til våren og forhåpentligvis frukt etter hvert.

Hilsen fra Bogerud gård barnehage

Abildsø gård – der jobb og mestringsfølelse står i fokus

Hageiere i bydel Østensjø har fått hjelp av ungdommene ved Abildsø gård til å plante frukttrær i hagene sine. Nå skal de også få lære hvordan de kan beskjære trærne sine.

Abildsø Gård er en historisk gård fredet av Riksantikvaren i 1997. Den ligger som en grønn oase i Oslo som en del av Østensjøvannets miljøpark, bare få minutter fra Oslo sentrum.

Her holder i dag stiftelsen Abildsø gård til, som har som formål å ivareta gården som nasjonal kulturarv og benytte den til samfunnsnyttige formål. Et av stiftelsens viktigste satsningsområder er å forebygge frafall i skolen, og gjennom prosjektet “Skolegård” deltar rundt 60 elever fra om lag 20 ulike skoler i arbeidet på gården.

Gården tilbyr læringsareaner for barn og unge som tilfredsstillende kompetansemålene i skolen, og hjelper barn og unge å delta i samfunnet. Satsing på sosialentreprenørskap gir også arbeidspraksis og betalt deltidsarbeid.

Navnet Abildsø er avledet fra det gammelnorske ordet Apaldasin - enga der det gror villepler. Sannsynligvis kom de første epletrærne med munkene via klosteret på Hovedøya for 1000 år siden. Gården har fått videreført sin eplehistorie ved planting av 7 000 epletrær, og eget presseri hvor vi produserer vår egen eplemost: MOST EPLE

– Å få være med på hele eller deler av prosessen fra planting til salg av ferdig produkt, gir en mestringsopplevelse og glede som det ikke er så lett å oppleve på andre måter i skolehverdagen.

– Gjennom flere år har elever på våre skoletilbud vært med å plante epletrær her på gården, forteller Anders Ripegut. – De har også fått være med på videreføringen av eplene til

eplemost, og å selge denne eplemosten for eksempel på gårdens julemarked. Treplanting og eplemostproduksjon har også gitt elever mulighet til en ekstra jobb utenfor skoletid.

– Vi har etter hvert fått stor erfaring med både treplanting og arbeid med ungdom, og vi ønsker å bidra positivt i nærmiljøet.

Treplantingen har foregått både på gården og ute hos kunder i private hager. – Vi har plantet frukttrær, i hovedsak epletrær, men også plomme- og pæretrær. På denne måten har vi skapt arbeidserfaring og jobboppdrag for ungdom.

Det beste med treplantingen har vært at det gir ungdommen en virkelig mestringsfølelse og en opplevelse av at de gjør noe nyttig for andre. Det å mestre planteprosessen og å oppleve at de har

en kunnskap som ikke andre har, og å da kunne veilede kunder, bygger opp ungdommens selvtillit og tro på seg selv.

Proessen for å plante trær hos private kunder er at vi har lagt ut informasjon i sosiale medier om muligheten for at vi kommer og planter frukttrær hjemme i private hager. Responsen har vært massiv. Vi har ikke hatt noen mulighet til å plante hos alle som tar kontakt, og det er lange ventelister på planting. Dette har virkelig vært et tilbud som folk ønsker. Kundene har i all hovedsak gitt svært positive tilbakemeldinger, til glede for alle involverte.

Det fine med treplanting er at jobben i seg selv ikke er så stor, men at et tre eller to i en hage kan gjøre en stor positiv forskjell i hagen. Denne sammenhengen gjør at treplanting passer så fint for ungdom. I tillegg er hageeierne stort sett veldig takknemlige og fornøyde, og vi opplever at ungdommen syns det er stas å bli møtt med stor takknemlighet for jobben de har gjort.

Særlig de som virkelig følte at treplanting var noe de likte godt fikk mulighet til lønnet etter skoletid. Noen har også fått vært med på planting og skjøtsel av trærne gjennom bydelens sommerjobbprosjekt. – Dette treplantingsprosjektet ser ut til å ha truffet en nerve i samfunnet.

Det fine med treplanting er at jobben i seg selv ikke er så stor, men at et tre eller to i en hage kan gjøre en stor positiv forskjell i hagen. Foto: Abildsø gård

Folk ønsker å ha frukttrær i hagen sin eller på borettslagets fellesområde. Menneskene vi møter vil også gjerne ha innspill og kunnskap om skjøtsel av trærne de har fått. Vi kommer til å tilby et beskjeringskurs på seinvinteren og vi leverte ut et skriv med informasjon om hvordan trærne skal behandles videre.

Det er mange ungdommer som trenger praktisk erfaring, arbeidstrening og jobb, og vi har erfart at treplanting er en skikkelig god arena for dette. Vi vil gjerne fortsette dette prosjektet videre og tror vi har funnet en modell som fungerer godt. Prosjektet er positivt for mange ungdommer, for hageeiere, for Abildsø gård og forhåpentligvis for Oslo by.

Gravferdsetaten

Gravplassetaten fra 1. januar 2023

Gravferdsetaten har i mange år samarbeidet med bydelene om å tilby ungdom sommerjobb. Her har ungdom tatt del i en grønn utvikling i tråd med Oslo kommunes miljø- og klimamål.

Med Oslotrær har Gravferdsetaten fått en ny samarbeidsarena med bydelene, hvor alt ligger til rette for aktiviteter i mange år fremover. Her er både arealer, fagkunnskap og behov for nye trær. Tre sesonger med treplanting har vist at samarbeidet skaper engasjement og mestringsfølelse hos ungdommen. Samtidig får beplantningen på gravplassen et løft.

Det å plante et tre som potensielt kan bli flere hundre år gammelt oppleves som en meningsfull jobb hos ungdommen. Mange gleder seg til å vise trærne de planter til sine fremtidige barn og barnebarn. Gjennom treplantingen får ungdommen praktisk erfaring og grønn kompetanse som Oslo trenger i dag og i fremtiden.

Ved treplantingen på Vestre gravlund, Østre gravlund og Grefsen kirkegård deltok ungdommer fra bydelene, NAV og Velferdsetaten. Gravferdsetatens egne gartnere sørget for opplæring i planting, stell, oppbinding, vanning og skjøtsel av trær, samt oppfølging av ungdommene underveis. Bakgrunnshistorier og opplæring i tresortenes latinske navn bidrar gjerne til å skape en ekstra interesse hos ungdommene.

Gjennom Oslotrær og ungdom i jobb får Gravferdsetaten mulighet til å rekruttere potensielle fremtidige fagarbeidere, samtidig som vi restaurerer byens mange gravplasser og bidrar til å nå Oslos mål om å plante 100 000 trær innen 2030. På toppen av det hele er dette verdens koseligste jobb!

Treplanting på Norges største gravplass

På Norges største gravplass, Vestre gravlund, har det blitt plantet 308 trær siden oppstart av dugnaden i 2020. Mange av trærne er plantet i nye eller allerede eksisterende alleer, mens andre er plantet i grupper eller som solitærtrær.

– Det beste med jobben er å jobbe ute og å se jobben vokse, sier Paine, en av tre ungdommer fra prosjektet ungdom i jobb, på Vestre gravlund.

Et kinderegg av et prosjekt

– Oslotrær-prosjektet og treplanting med ungdom i jobb er rett og slett et kinderegg av et prosjekt, som både ivaretar ungdom, sikrer økt biologisk mangfold og bidrar til å bremse klimaendringene. Jeg håper dette prosjektet fortsetter i mange år fremover, forteller den engasjerte gartneren Magnus Gommerud Nielsen på Vestre gravlund.

– Prosjektet bidrar til å aktivere ungdom og gi dem verdifull jobberfaring, og ikke minst kompetanse til å plante trær. Vi som steller historiske grøntanlegg, har et ekstra ansvar for å opprettholde den grønne strukturen i disse anleggene. Velholdte gravplasser gir også mye tilbake i form av folkehelse til alle besøkende.

En solskinnshistorie

– En av ungdommene som var med å plante furutrærne i fjor høst, jobbet som sesongarbeider hos oss i år. Han deltok på et to-dagers ungdomslederkurs hos Bykuben i våres, og fikk dermed et ekstra ansvar for å lede ungdommene i årets treplanting. Dette fungerte utrolig bra. Han oppnådde god kontakt med ungdommene og vi merket at han vokste i oppgaven. En solskinnshistorie om en ungdom fra prosjektet der altså, forklarer Magnus.

– Å jobbe som treplanter har vært utrolig givende, forteller Nicolai Møller. – Etter ca. 6 måneder med stell og planting av trær, har jeg fått masse erfaring og selvtillit. Etter at jeg fikk tildelt en lederrolle for ungdommene på Vestre gravlund, føler jeg at jeg har utviklet meg masse som menneske, og fått en dypere forståelse av hva det vil si å være leder»

Gartnere og unge i jobb på byens gravlunder Foto: Oslo kommune

På Grefsen kirkegård ble det i år plantet 97 trær, blant annet i et nyanlagt arkitekttegnet gravfelt med fokus på insektvennlige prydrær. En rekke prydrær og frukttrær ble plantet i et nytt asiatisk-inspirert skogsfelt, som også fungerer som tuområde for lokalbefolkningen. Med nyanlegg, drift av skogsfelt, minnelunder, tuområder og gravfelt gir Grefsen kirkegård variert arbeidserfaring til ungdommen som jobber der. Og ettersom de fast ansatte blir stadig eldre, håper de ungdommene kan bli inspirert til å søke jobb der i fremtiden.

– Det er noe av det fine med dette samarbeidet – at det kan lede til en utdanning og et yrke som ungdommene ikke hadde vurdert ellers.

– Vi har planer om å søke om flere trær og ungdomsjobb i årene som kommer, da mulighetene som dette tiltaket gir, setter kreativiteten i gang for framtidige prosjekter, avslutter Erlend Hosøy Jegstad, arbeidsleder på Grefsen kirkegård.

Noe stort og viktig

På Østre gravlund er det i 2022 blitt plantet 24 nye trær i grenseområdet mot E6. Det praktfulle parktreet Magnolia kobus er en av tresortene som ble valgt.

– At ungdom er med på å plante trær som kanskje vil stå om hundre år, gjør at de føler at de er med på noe stort og viktig, forklarer Snorre Kalsveen Utengen, gartner på Østre gravlund. Gravferdsetaten drifter store grønne arealer i byen og er en flott læringsarena for ungdom i jobb, gartnerelver og lærlinger. Gjennom Oslotrær kan enda flere av byens ungdom få oppleve gleden ved å jobbe med levende vekster, samtidig som de får jobberfaring, opplever mestring og tar del i stolte øyeblikk.

Fra en arbeidsleder

Yousef Hjelde Elmoftý (22) er arbeidsleder for ungdommene ved UngDyrk: **Å være arbeidsleder for UngDyrk-ungdom er den kuleste jobben jeg har hatt! Jeg har opplevd å få være med å skape meningsfulle øyeblikk, der interesse og engasjement for nærmiljø og bynatur blir plantet i sinnene til ungdom jeg har jobbet med.**

Jobben har gitt meg muligheten til å bli innlemmet i et arbeidsfellesskap og nettverk der det er mulighet for videre karriereutvikling. Jeg lærer utrolig mye hver eneste dag jeg kommer på jobb – enten det dreier seg om det rent grøntfaglige eller det mellommenneskelige.

Det har betydd mye for meg å bli vist denne tilliten; at jeg er i stand til å påta meg ansvaret med å jobbe med ungdom og at erfaringene og kompetansen jeg sitter på er noe som er av reell verdi.

Arbeidet har vekket i live et engasjement som før har ligget latent i meg – som ventet på å spire. Jeg tror det skyldes alle møtene med folk som tror på handling. Handlingslammelsen og apatien som man kan bli grepet av, erstattes av et mildere sinnelag der ektefølt engasjement stimulerer til handling. Ett tre av gangen.

Jeg har lenge hatt en interesse for arbeid med planter og botanikk, men ikke fått muligheten til å dyrke dette profesjonelt. Jeg ser tilbake på mine tidligere arbeidserfaringer og føler meg takknemlig for muligheten som landet i fanget mitt. De aller fleste av mine jevnaldrende får ikke tatt del i et arbeidsfellesskap der de kan dyrke interessene sine og samtidig lønnes for det. Det gir en bekreftelse på at interesser, engasjement og lidenskap kan kombineres med arbeid, selv om man er ung!

Treentusiaster, fagfolk og ungdommer i jobb samlet på Treets dag i Tøyenparken 25. september 2022 Foto: Jan Khūr

oslo.kommune.no/
jobb til unge
oslotrær
bykuben